

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

Pôstna večiereň 6

2 M 9, 8 – 12

Potom riekol Hospodin Mojžišovi a Áronovi: Vezmite si plné priehrštie sadzí z pece a nech ich Mojžiš pred očami faraóna rozhodí k nebu. Prach bude po celom Egypte a na ľuďoch i na dobytku po celom Egypte budú pľuzgierovité vredy. Potom vzali sadze z pece, postavili sa pred faraóna, Mojžiš ich rozhodil k nebu a boli pľuzgierovité vredy na ľuďoch i na dobytku. Vtedy egyptskí zaklínači nemohli obstáť pred Mojžišom pre vredy, pretože vredy boli na zaklínačoch i po celom Egypte. Hospodin však zatvrdil srdce faraónovo a ten ich neposlúchol, ako predpovedal Hospodin Mojžišovi.

Bratia a sestry

Hospodin dopustil na Egypt už 5 rán, ktorými ničil celú krajinu. Voda sa premenila na krv, žaby naplnili celú krajinu, komáre znepríjemňovali život ľudí, bodavý hmyz im trápenie znásobil, mor zničil dobytky. Hospodin jasne spravil rozdiel medzi veriacimi Izraelitmi a neveriacimi Egyptanmi. Veriacich rany nepostihli, zatiaľ čo Egyptania boli ranami trápení. Hospodin ukazuje aj moc egyptských čarodejníkov ako obmedzenú. Pri prvých troch ranách niečo dokázali urobiť, ale na ďalšie veci sa nezmohli.

Preto Mojžiš opäť predstupuje pred faraóna podľa slova Hospodinovho: *Vezmite si plné priehrštie sadzí z pece a nech ich Mojžiš pred očami faraóna rozhodí k nebu. Prach bude po celom Egypte a na ľuďoch i na dobytku po celom Egypte budú pľuzgierovité vredy. Potom vzali sadze z pece, postavili sa pred faraóna, Mojžiš ich rozhodil k nebu a boli pľuzgierovité vredy na ľuďoch i na dobytku (8-10).*

Starovekí lekári si mysleli, že choroby sa šíria prostredníctvom prachu. Tento akt rozsypania sadzí mal faraónovi ukázať, že je to vlastne Mojžiš, ktorý spôsobil prichádzajúcu epidémiu. Následne sa na ľuďoch a dobytku ukazujú pľuzgierovité vredy. Pretože faraón sedel pred Mojžišom, ktorý rozhadzoval sadze a počuli sme, že vredy boli na všetkých Egyptanoch, sa stal faraón prvým postihnutým touto chorobou. Postihnutí boli aj mudrci a veštcí. Prvé tri egyptské rany dokázali zopakovať a teraz sú oni sami postihnutí. *Vtedy egyptskí zaklínači nemohli obstáť pred Mojžišom pre vredy, pretože vredy boli na zaklínačoch i po celom Egypte (11. v.).* Ale ani ich bezmocnosť nebola pre faraóna dôkazom, aby sa rozlúčil s ich službami.

V tejto súvislosti Hospodin jasne ukázal, že moc egyptskej bohyně Sechemet je slabá. Egyptania ju uctievali ako bohyniu vojny v podobe ženy s levou hlavou. Ako bohynia vojny sprevádzala faraóna do vojny v podobe posvätnéj kobry na jeho čelenke. Chránila jeho osobu, šířila strach pred jeho vojskom, riadila let jeho šípov, aby prestrelili srdcia jeho nepriateľov. Ako bohynia vláduca nad čarami vysielala svoje ničivé strely a svoj spaľujúci dych plameňa proti temným mocnostiam záhuby a pomáhala svojim chránencom.

Čarovanie bolo podľa egyptských predstáv súčasťou liečenia, preto sa stala Sechemet aj bohyniou lekárstva. Pre svoju záľubu v krvi pomáhala hlavne pri chirurgických zákrokoch. Súčasne mohla vyvolať aj hocikaké ochorenie. Pripisoval sa jej pôvod ročného moru, čiže každoročnej epidémie,

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

prinášanej podľa predstáv Egyptánov horúcim vetrom z púšte, kde mala svoje sídlo. Bola teda nielen vážnou a uctievanou bohyňou, ale zároveň aj obávanou bohyňou. Ľudia žili pred ňu v strachu, preto jej prinášali rôzne obete, aby si ju naklonili na svoju stranu.

Toto bola viera Egyptánov. Bohyňa Sechemet ako sme si povedali, v podobe kobry na faraónovej hlave ho mala chrániť od všetkého zlého. Ale neochránila ho, pretože aj faraón bol postihnutý chorobou pľuzgierovitých vredov. Ďalej ona sama spôsobovala epidémie, ktoré aj mohla odvrátiť – takto tomu Egyptania verili. Je veľmi pravdepodobné, že aj egyptskí čarodejníci sa k nej modlili, aby boli ochránení a aby vtedy z Egypta zmizli. Ale nič si nepomohli, pretože oni sami boli týmto ochorením postihnutí. Jasne sa tu ukazuje, že Hospodinova moc je neobmedzená, zatiaľ čo diablova moc je ohraničená.

Ďalšia skutočnosť je tá, že v Egypte neprestajne prebiehali bohoslužby, nikdy sa nezastavili. Aké to muselo byť strašné memento pre Egyptánov, že všetci kňazi boli postihnutí týmto ochorením a bohoslužby v egyptských chrámoch sa museli zastaviť. To sa dovtedy nikdy v Egypte nestalo. Preto si mohol faraón, ako aj ostatní Egyptania uvedomiť, že ich božstvá nestoja za nič v porovnaní s mocou Boha Izraela.

Ďalšia zaujímavá súvislosť, na prvý pohľad neviditeľná je spôsob Božej irónie. Odkiaľ zobral Mojžiš sadze ktoré rozhodil po celom Egypte? Z pece. Nejednalo sa pritom o žiadnu obyčajnú pec, ale o pec na pálenie tehíel. Vec, ktorú tak často používali pri otrockej práci sa nakoniec stala zdrojom zdravotného rizika pre tých ľudí, ktorí ich zotročovali.

Základným sociálnym faktom SZ je vyslobodenie Izraela z egyptského otroctva. Božím cieľom bolo vytvoriť z Izraela boží ľud, ktorý by vzýval Hospodina. Ale chcel ho vyvieť aj do krajiny „oplývajúcej mliekom a medom“. 3. kniha Mojžišova LEVITICUS nám hovorí, že Božím cieľom bolo v národe zamedziť aj vnútornému sociálnemu vykorisťovaniu. Cieľom bolo z Izraela vytvoriť jednu veľkú rodinu, ktorá uznávala za najvyššiu autoritu Hospodina. Rodinu, kde by nemala vzniknúť vrstva bohatých na jednej strane a bezdomovcov na strane druhej. V Izraeli mala byť vylúčená aj každá zotročená práca. Hospodin od nich žiadal, aby nikdy nezabudli na skutočnosť, že v Egypte boli otrokmi a preto nemali nikdy utláčať ľudí vo svojom strede. *Hospodin váš Boh je Bohom bohov, Pánom pánov, Bohom veľkým, mocným a hrozným, ktorý nikoho neuprednostňuje a neprijíma úplatky, prisluguje právo sirote a vdove, miluje cudzinca a dáva mu chlieb i odev. Preto milujte cudzinca, veď aj vy ste boli cudzincami v Egyptskej krajine (5 M 10, 17-20).* Celý život Izraela mal byť riadený princípom, že bližneho je treba milovať ako seba samého (3 M 19, 18). Preto nemalo byť v Izraeli chudobných (5 M 15, 4). Zákonné predpisy mali zabrániť schudobneniu. Ak niekto schudobnel, ostatní mu mali pomôcť. Bolo zakázané brať všetku úrodu z poľa, museli tam určitú časť nechať pre chudobných. *Keď budete žať úrodu svojej krajiny, nezožni úplne okraj svojho poľa a klasy po svojej žatve nepozbieraj. Na svojej vinici nepaberkuj, ani odpadnuté bobule nepozbieraj, nechaj ich chudobnému a cudzincovi (3 M 19, 9-10).*

Na záver si všimnime samotné zatvrdenie faraóna. Čítame v Biblii: *Hospodin však zatvrdil srdce faraónovo a ten ich neposlúchol, ako predpovedal Hospodin Mojžišovi (12. v.).* Pán Boh niekedy dokáže zatvrdiť srdce človeka. Vtedy sa môžeme čudovať, prečo je ten človek taký tvrdý? Či nevidí okolo seba dostatok Božích dôkazov? Hospodin dokáže zatvrdiť aj srdcia náboženských vodcov.

Evanjelický a. v. cirkevný zbor Levice

Kázeň – ThDr. Martin Riecky

Farizeji a zákonníci videli mnohé Ježišove zázraky, počuli Jeho slová. Museli vedieť, že toto môže urobiť jedine Mesiáš. napriek tomu sa stavali proti nemu. Ale Pán Boh zatvrdením ľudských srdc niečo sleduje. Ukazuje na nich svoju moc a veľkosť. Pretože ak sa človek nechce poddať pod Jeho mocnú ruku, Pán Boh jeho srdce zatvrdí a stáva sa tvrdšie ako skala. Nakoniec po samotnom zatvrdení sa ukazuje Božia irónia. V 2. žalme sa kniežatá radia proti Hospodinu a proti Jeho pomazanému. Čo pritom robí Hospodin? Z nebies sa im smeje. Nie vy, ale ja som ustanovil svojho kráľa na Sione, na svojom svätom vrchu.

Rovnako aj v dnešnom biblickom príbehu faraón sa odmietol počas 6 rán podvoliť pod Božiu ruku, preto Hospodin jeho srdce zatvrdil, aby neskôr dokázal svoju moc. Pretože On povyšuje ponížených a ponízuje povýšených.

AMEN.